

הקדמה למהדורה החדשה

בשבח והודיה להשי"ת על שזכינו ^לאנו צאצאי המחבר זצוק"ל להוציא מחדש חלק ראשון של ספרו (על התורה מועדים ופרקי אבות) לאור עולם בצורה מתוקנת חדשה בהירה ומאירת עינים, בפיסוק הקטעים של כל פירוש ופירוש בפני עצמו, עם תוספת של מראי מקומות בדברי חז"ל אשר היו נהירים למחבר זצ"ל שהיה בקי גדול במכמני תורת הנגלה והנסתר, ועל כן לא טרח לציין מקום מוצאם,

לא באנו כאן לספר גודל גאונותו חסידותו ופרישתו וענוותנותו של זקנינו המחבר זצוק"ל, כי דעתנו קצרה מלפרשם, מה גם שכבר באו קצת דברים מגדולי תורה בדורו שהכירוהו, כאשר עיניכם תחזינה מישרים בהקדמה אשר כתבו בניו זצ"ל.

גם לא באנו כאן בדברים לספר בשבח ספרו הק' הזה אשר ידוע שגדולים וקדושים בדור שלפנינו השתעשעו בדבריו, וכמבואר גם בהסכמותיהם של גדולי עולם בדורות הקודמים.

אבל כבר נאמר (תהלים ע"ח) אפתחה במשל פי אביעה חידות מני קדם, אשר שמענו ונדעם ואבותינו ספרו לנו, לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות ה' ועזוזו ונפלאותיו אשר עשה, ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם, ^{למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם.}

על כן אמרתי גם אני תכתב זאת לדור אחרון ועם נברא יהלל י"ה, ולא נכחד מבנינו וצאצאינו להעלות בכתב מעשה הפלא ופלא בדבר גודל קדושת הספר 'ידות אפרים', אשר בסיפור זה יודע כי תורת אמת היתה בפיהו ונתקבלו דבריו במתיבתא דרקיעא,

ויש להקדים דברי חז"ל במס' נדה דף ל: דרש רבי שמלאי למה הולד דומה במעי אמו כו' ונר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו כו' ואין לך ימים שאדם שרוי בטובה יותר מאותן הימים שנאמר כו' ומלמדן אותו כל התורה כולה שנאמר ויורני ויאמר לי יתמך דברי לבך שמור מצותי וחיה ואומר כו' וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה וכו'.

ומרן רשכבה"ג הגרי"י קניבסקי זצוק"ל בעל הקהלות יעקב (הסטייפלר) בספרו 'חיי עולם' סוף פ' י"ב כתב ז"ל: ופה בארץ הקדש התפרסם אישתקד בשנת תשט"ו בילד בן ד' שנים מעיר באר שבע שהיה יודע על פה בש"ס וראשונים ז"ל בכל מקום שנשאל אע"פ שלא למד עדיין מעולם, עכ"ל.

ואף אנו נביא כאן עובדא מהילד הנ"ל, מה שנוגע להספר הק' ידות אפרים, אשר זכיתי לשמוע עובדא זו מאמו"ר הר"ר יעקב זללה"ה כמה פעמים, והוא גם דבר ידוע במשפחתנו הנכבדה, ובכל זאת לפני העלאת הדברים בחרט על גבי כתב בספר, חקרתי ודרשתי לשמוע את העובדא מכלי ראשון, הוא ניהו מר דודי יקר שביקרים אציל הנפש חסיד

ועניו הרב חיים אריה שפיץ שליט"א, המפורסם בצדקת פזרונו לתורה ולחסד, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, חתן זקני הרה"ח ר' יוסף אריה פלדמן זצ"ל, בן הגאון הגדול הרב מאיר שפיץ אב"ד ביסטריץ זצ"ל, גברא דמהימן כבי מאה, אשר בדידיה הוה עובדא, על כן בקשתי ממני שיספר לי ביחוד גופא דעובדא היכי הוי.

ובכן פניתי היום אל מר דודי שליט"א בענין הנ"ל, אמנם הוא פקפק בתועלת העלאת הדברים על גבי כתב בטענתו 'הן לא יאמינו לי' מעשה פלא כזה, ועניתי ואמרתי לו, המאמין יאמין, ואשר לא יאות להאמין יחדל, ואנו את חובתינו עשינו.

הנה הדברים כהויותם שמעתים מפי הרה"ח ר' חיים שפיץ היום: בהיות אשר התפרסם בעיתונות החרדית במדינת אמריקה הסיפור אודות ילד הפלא הנ"ל, הסעיר הדבר את נפשו של ר' חיים אריה שליט"א, ורצה לנסוע לא"י לראות את הדברים האלה מקרוב, ומאחר שנודע לו אשר שם משפחת הילד הוא 'מנדל' בן הר"ר י., ושהם קרובי משפחת חותנתו (הלא היא סבתנו מרת מינקא פלדמן ע"ה, בת הגאון הגדול רבינו יעקב פרגר, בעל 'שאלת יעקב', חתן מרן המהר"ם שיק), שם לדרך פעמיו לבדוק את הדבר מקרוב.

אי לכך הגיע ר' חיים אריה שליט"א לארץ ישראל (ובהזדמנות אחרת סיפר לי שזה היה בזמן מלחמת סיני בשנת תשט"ו, ומטרת בואו היה גם לשהות במחיצת חמיו בזמן המלחמה כדי לחזק רוחם).

ומכיון ששניהם השתוקקו לראות את הפלא הזה בעיניו, השתדל הר"ר חיים אריה שליט"א להביא את הילד לפגישה עם זקנינו הרה"ח ר' יוסף אריה פלדמן זצ"ל, הדבר לא היה קל כי משפחת הילד (מסיבות מובנות) לא איפשרו לכל החפץ להתקרב לילד, אבל בס"ד בזכות היותם קרובי משפחת הילד עלתה בידם, והצליחו לשכנע את אבי הילד שיבוא עם הילד לפגישה עם זקנינו הר"ר יוסף ז"ל בבית בנו ה"ה דודינו הר"ר מרדכי פלדמן ז"ל, ברח' הקליר בירושלים,

אחר שהר"ר י' מנדל ז"ל אבי הילד הביא עמו את הילד (כבן ארבע או חמש), תחילה נתנו לילד משחקים במתנה כדי לחבב אותם עליו שיתרצה לענות להם, אבל הילד היה קצת עצבני ולא רצה לשבת במקום אחד, עד שהצליחו להביאו ליד חלון, ואז התחיל הר"ר חיים אריה שליט"א לקרוא לפניו קצת חומש והילד המשיך בעל פה את הפסוקים הבאים אחרי הפסוקים שקרא, הדברים חזרו על עצמם גם כשקראו לפני הילד קצת גמרא, הילד המשיך בעל פה את דברי הגמרא בצורה ברורה, אמנם היה ניכר שהילד לא הבין את מה שאמר, הר"ר יוסף אריה ז"ל התרגש מאד למראה הדברים,

אבל הר"ר חיים אריה שליט"א עדיין חשב אולי זה מין 'טלפטיא' שהילד קורא המחשבה של זה העומד לפניו ולכן יודע את מה שרואה הקורא הכתוב לפניו, לכן רצה לנסות את הילד באופן אחר, הוציא עיתון וקרא לפני הילד קטע מהעיתון, אבל הילד לא הגיב כלל ולא ידע להמשיך אות אחת.

אח"כ בדקו את הילד בקריאת בעוד ספר (אשר הר"ר חיים איננו זוכר איזה ספר, מאז כבר עברו יותר מחמישים שנה) וגם בזה המשיך הילד לקרוא בעל פה.

כיון שכך רצה זקנינו הר"ר יוסף אריה ז"ל לבדוק אם הוא יודע גם ספר 'ידות אפרים', והנה למרבה התדהמה, מיד כשהתחילו לקרוא לפניו מהספר ידות אפרים המשיך הילד ואמר כעשר מילים מהדברים הכתובים בספר ידות אפרים, עד כאן שמעתי ממנו. שמחת זקנינו הר"ר יוסף אריה הי' באופן שאין לתאר. והדברים מעידים בפני עצמן שספר ידות אפרים הוא תורה ה' אשר המלאך מלמדו לכל ילד במעי אמו.

כשהצעת סיפור זה בפני אחד מגדולי התורה אשר בירושלים עיה"ק, הגיב שמזה רואים שמלמדן את הילד במעי אמו כל התורה כולה ואפי' דברים שחיברו אחרוני האחרונים, אבל אנו הבאנו עובדא זו להביא כעין הסכמה משמיא לספר הנ"ל.

אנו תפילה ותקוה להשי"ת אשר בזכות השיפורים שנעשו במהדורה זו ירבו ההוגים בדבריו הקדושים, ובודאי יהא זה נחת רוח לנשמתו הקדושה כמאמר חז"ל בכמה מקומות (ומהם בבכורות ל"א:). אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב אגורה באהלך עולמים וכי אפשר לאדם לגור בשני עולמים אלא אמר דוד רבונו של עולם יאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר, ופירש רש"י שם והנאה הוא לו שדומה כחי.

ועי' בערוך לנר ביבמות דף צ"ז. ז"ל: במהרש"א ח"א הביא הקושיא הא אנו רואין שהגוף נרקב, אבל לענ"ד י"ל ע"פ המבואר בזוהר פרשת ויחי שנפשו של אדם נשארת בקבר כדמות האדם בחייו, ונקשרת עם רוחו בג"ע התחתון, ועם נשמתו בג"ע העליון, ולכן הולכים על הקברים להתפלל על כל צרה שלא תבא, ולכן שפיר שייך שפתותיו דובבות אף שכבר נרקב הגוף.

אוצר החכמה

כעת יו"ל חלק ראשון מספרו, על התורה מועדים ופרקי אבות, ואנו תקוה ותפילה אשר בקרוב נוכל להוציא לאור חדש גם חלק השני מספרו בו הראה כחו בהלכה בליבון ובירור ואסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ויהי רצון שזכות המחבר תהא חופפת עלינו ועל צאצאינו שלא תמוש התורה מפי זרעו וזרע זרעו עד עולם, ושנזכה בקרוב להרמת קרן התורה ובנין בית המקדש.

אנו תקוה ותפילה להשי"ת כי בקרוב נזכה להוציא לאור חדש גם חלק השני של ספרו אשר בשם 'דגל אפרים' יכונה, עם הערות מרובות מבנו הגאון החר"ף הגדול סיני ועוקר הרים, הרה"ג משה ישראל זללה"ה בשם 'עוללות משה'.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שזכות המחבר תהא חופפת עלינו ועל צאצאינו, שלא תמוש התורה מפי זרעו וזרע זרעו עד עולם, ושנזכה בקרוב בהתגלות כבוד שמים, הרמת קרן התורה ובנין בית המקדש, אכ"ר.

ה' כסלו ה' תשס"ט פה בירושלים עיה"ק תובב"א

המהדיר נין המחבר

מרדכי בהרה"ח ר' יעקב ז"ל פלדמן

רה"כ 'פרי עץ'